Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30551

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i (SBHÖ), bireylerin sosyal ortamlarda hedeflerini nas?l tan?mlad?klar?n? ve bu hedeflere ula?ma biçimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik araçt?r. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas? 2018 y?l?nda Arslan ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenirlik özelliklerini belirlemeyi amaçlam??t?r. Çal??ma sonucunda ölçe?in Türkçe formunun, uyguland??? örneklem grubunda sosyal ba?ar? hedeflerini ölçmek için güvenilir ve geçerli bir araç oldu?u tespit edilmi?tir.

Ölçek, toplam 11 maddeden olu?makta ve sosyal ba?ar? hedeflerini üç temel faktör alt?nda incelemektedir: Beceri, Performans Yakla??m? ve Performans Kaç?nma. Bu faktörler, bireylerin sosyal yeterlili?e odaklanma, sosyal statü elde etme veya sosyal olarak utanç verici durumlardan kaç?nma e?ilimlerini yans?tmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Ba?ar? Hedefi, Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i, Ba?ar? Motivasyonu, Performans Yakla??m?, Performans Kaç?nma, Beceri, Uyarlama, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Nihan Arslan, Nur Turhan, Tu?ba Bingöl, M. Ümit Öztabak, ?eyma Çetinta?.

Amaç

Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sosyal etkile?imlerde ve ili?kilerde benimsedikleri ba?ar? hedeflerini sistematik olarak ölçmektir. Bu hedefler, bireyin sosyal yeterlili?ini geli?tirmeye yönelik olabilece?i gibi (Beceri), ba?kalar?ndan daha iyi görünmeye (Performans Yakla??m?) veya utanç verici durumlardan kaç?nmaya (Performans Kaç?nma) yönelik de olabilir.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, uluslararas? alanda kullan?lan bu ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilirli?ini kan?tlamakt?r. Bu sayede, e?itim ve sosyal psikoloji alanlar?nda yap?lan ara?t?rmalara katk? sa?lanmas? hedeflenmi?tir.

Yap?

Ölçek, sosyal ba?lamda Sosyal Ba?ar? Hedefi teorisine dayan?r. Bu teori, bireylerin sosyal

ARABPSYCHOLOGY.COM

yeterliliklerini nas?l tan?mlad?klar?n? ve de?erlendirdiklerini inceler. Ölçek üç ana alt boyuttan olu?an üç faktörlü bir yap?y? ölçmektedir:

Beceri Hedefleri (Mastery/Skill Goals): Bireyin sosyal ili?kilerde anlaml? ba?lar kurmaya, ki?isel yeterlili?ini art?rmaya ve kendini gerçekten anlayan arkada?lara sahip olmaya odaklanmas?.
Performans Yakla??m? Hedefleri (Performance-Approach Goals): Bireyin sosyal ortamlarda pozitif de?erlendirmeler almaya, popüler görünmeye ve di?erlerinden üstün oldu?unu göstermeye odaklanmas?.
Performans Kaç?nma Hedefleri (Performance-Avoidance Goals): Bireyin sosyal ortamlarda olumsuz de?erlendirmelerden, alay edilmekten veya utanç verici durumlardan aktif olarak kaç?nmaya odaklanmas?.

Geçerlik

Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i'nin Türkçe formunun yap? geçerli?ini test etmek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. Yap?lan bu analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak üç faktörlü yap?y? korudu?u görülmü?tür.

DFA sonuçlar?, Türkçe formun teorik olarak beklenen üç boyutlu yap?y? iyi temsil etti?ini göstermi? ve ölçe?in Türk kültürüne uyarlamas?n?n ba?ar?l? oldu?unu teyit etmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in sosyal ba?ar? hedeflerini ölçme konusunda geçerli bir araç oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach's Alpha) hesaplanarak yap?lm??t?r. Ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? tatmin edici düzeyde, **.68** olarak belirlenmi?tir. Alt boyutlara ili?kin iç tutarl?l?k katsay?lar? ise ?öyledir:

Beceri Alt Boyutu: ?ç tutarl?l?k katsay?s? **.712**.
Performans Yakla??m? Alt Boyutu: ?ç tutarl?l?k katsay?s? **.627**.
Performans Kaç?nma Alt Boyutu: ?ç tutarl?l?k katsay?s? **.497**.

Beceri alt boyutunun yüksek iç tutarl?l??a sahip oldu?u, Performans Kaç?nma alt boyutunun ise di?erlerine k?yasla daha dü?ük bir katsay? gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular ?????nda, ölçe?in toplam puan?n?n ve Beceri alt boyutunun yüksek güvenirlik sundu?u sonucuna var?lm??t?r.

Faktör Analizi

Ölçek, psikometrik analizler sonucunda 11 madde ve üç temel faktörden olu?an bir yap?

ARABPSYCHOLOGY.COM

sergilemektedir. Bu üç faktör, sosyal ba?ar? hedeflerinin farkl? yönlerini temsil etmektedir:

Faktör 1: Beceri (5 Madde): Bu faktör, sosyal ili?kilerde öz-yeterlilik ve derin anlay??a sahip olmaya verilen önemi ölçer.
Faktör 2: Performans Yakla??m? (4 Madde): Bu faktör, sosyal kabul görme, popülarite ve d??ar?dan olumlu alg?lanmaya yönelik motivasyonu ölçer.
Faktör 3: Performans Kaç?nma (2 Madde): Bu faktör, sosyal ba?ar?s?zl?k, utanç veya alay edilme gibi olumsuz sosyal sonuçlardan kaç?nma e?ilimini ölçer.

Ölçek Yap?s?

Test Türü: Uyarlama

Format: Ölçek 11 maddeden olu?maktad?r ve yan?tlar 5'li Likert tipi derecelendirme format?nda toplanmaktad?r.

Kullan?labilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim alan?ndaki bireyler (Orijinal uyarlama çal??mas? ö?rencilerden olu?an örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir).

Ya? Grubu: Bilgi Mevcut De?il (Genellikle ergen ve genç yeti?kin gruplar?na uygulan?r).

Popülasyon Detaylar?: Bilgi Mevcut De?il.

Test Metodolojisi: Bireylerin sosyal ba?ar? hedeflerine ili?kin ifadeleri 1'den (hiç do?ru de?il) 5'e (çok do?ru) kadar derecelendirdi?i öz bildirime dayal? bir testtir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Psikoloji, E?itim Psikolojisi, Sosyal Ba?ar? Hedefi, Faktör Analizi, ?ç Tutarl?l?k, Likert Ölçe?i, Nihan Arslan.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nihan Arslan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi Mevcut De?il

Kurumsal E-posta Adresi: narslan@fsm.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi Mevcut De?il

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2018

Kullan?m ?zinleri ve Ücret: Akademik ara?t?rmalar için kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar (Nihan Arslan) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Genellikle akademik uyarlama çal??malar? kaynak belirtilerek ücretsiz kullan?labilir.

Kaynaklar

Arslan, N., Turhan, N., Bingöl, T., Öztabak, M.Ü. ve Çetinta?, ?. (2018). Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?inin Türkçeye uyarlanmas?. **Marmara Üniversitesi Atatürk E?itim Fakültesi E?itim Bilimleri Dergisi**, 47 (47), 39-50. doi: 10.15285/maruaebd.315511

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sosyal-basari-hedefi-olcegi-toad.pdf

Sosyal Ba?ar? Hedefi Ölçe?i Maddeleri

Ölçek 11 madde ve üç faktörden olu?maktad?r:

Beceri (5 Madde): Benim için beni gerçekten anlayan arkada?lara sahip olmak önemlidir.
Performans Yakla??m? (4 Madde): Birçok arkada?? varm?? gibi görünmek benim için önemlidir.
Performans Kaç?nma (2 Madde): Amac?m ba?kalar?n?n benimle alay etmesine sebep olacak ?eyleri yapmaktan kaç?nmakt?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM